

CriptoTema2.pdf

onafolch

Criptografia i Seguretat

3º Grado en Ingeniería de Datos

Escuela de Ingeniería
Universidad Autónoma de Barcelona

Correcto.

**NO ERES TÚ, ES TU
ORTOGRAFÍA**

#escribeunfuturomejor

¡Quiero probarlo ya!

CRIPTOGRAFIA

FONAMENTS MATEMÀTICS DE LA CRIPTOGRAFIA

1. MATEMÀTICA DISCRETA

La **congruència** és la base en la que se sustenten les operacions de xifra en matemàtica discreta.

Si tenim dos nombres enters a i b , es diu que a és congruent amb b en el cos n (Z_n) si i només si existeix algun enter que divideix de forma exacta la diferència $(a-b)$.

$$\begin{aligned} a - b &= k * n \\ a &\equiv_n b \\ a &\equiv b \pmod n \end{aligned}$$

Exemple: Si estem treballant en Z_5 , els valors congruents amb l'1 serien el 6, 11, 16, 21,...

Propietats:

- **Reflexiva:** $a \equiv a \pmod n \quad \forall a \in Z$
- **Simètrica:** $a \equiv b \pmod n \rightarrow b \equiv a \pmod n \quad \forall a, b \in Z$
- **Transitiva:** $si \ a \equiv b \pmod n \ i \ b \equiv c \pmod n \rightarrow a \equiv c \pmod n \quad \forall a, b, c \in Z$
- **Associativa:** $a + (b + c) \pmod n \equiv (a + b) + c \pmod n$
- **Commutativa:** $a + b \pmod n \equiv b + a \pmod n \quad i \quad a * b \pmod n \equiv b * a \pmod n$
- **Distributiva:** $a * (b + c) \pmod n \equiv ((a * b) + (a * c)) \pmod n$
- **Identitat:** $a + 0 \pmod n = 0 + a \pmod n = a \pmod n = a \quad i \quad a * 1 \pmod n = 1 * a \pmod n = a \pmod n = a$
- **Inversos:** $a + (-a) \pmod n = 0 \quad i \quad a * (a^{-1}) \pmod n = 1 \ (si \ a \neq 0)$
- **Reductibilitat:** $(a + b) \pmod n = [(a \pmod n) + (b \pmod n)] \pmod n \quad i \quad (a * b) \pmod n = [(a \pmod n) * (b \pmod n)] \pmod n$

CCR (Conjunt complet de restos)

Per qualsevol enter positiu n , el CRR serà $CRR = \{0, 1, 2, \dots, n-1\}$.

Exemple: $CRR(11) = \{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10\}$

Homorfisme dels enters

Ens permet treballar amb números molt grans, ja que $(a \text{ op } b) \pmod n = [(a \pmod n) \text{ op } (b \pmod n)] \pmod n$.

Exemple: fer $8.184 \pmod{13}$. Sabem que 8.184 és $88 * 93$, aleshores:

$$[(88 \pmod{13}) * (93 \pmod{13})] \pmod{13} = (10 * 2) \pmod{13} = 20 \pmod{13} = 7$$

2. ALGORITME D'EUCLIDES

Divisibilitat dels números: moltes vegades ens interessa trobar el màxim comú denominador mcd entre dos números a i b . Per l'existència d'inversos en un cos n , la base a i el mòdul n han de ser primers entre si, és a dir, $\text{mcd}(a, n) = 1$. Per saber-ho, ho podem fer amb l'**algoritme d'Euclides**:

Sabem que $\text{mcd}(a, b) = \text{mcd}(b, r)$ on $a > b > r \geq 0$.

Exemple: Volem trobar el mcd entre 148 i 40. Anirem repetint l'expressió $a = (b * k) + r$.

Utilitzant la funció de l'algoritme d'Euclides, sabem que $\text{mcd}(148, 40) = \text{mcd}(40, 28) = \text{mcd}(28, 12) = \text{mcd}(12, 4) = \text{mcd}(4, 0)$.

Un cop hem acabat, hem obtingut que $\text{mcd}(148, 40) = 4$. En aquest cas no existeix inversa de 148 en el cos 40, ja que el mcd no és 1.

$$\begin{aligned} 148 &= (3 * 40) + 28 \\ 40 &= (1 * 28) + 12 \\ 28 &= (2 * 12) + 4 \\ 12 &= (3 * 4) + 0 \end{aligned}$$

3. INVERSOS EN Z_n

Si $a \cdot x = 1$, es diu que x és l'invers multiplicatiu d' a en Z_n , i serà a^{-1} . No sempre existeix inversos d'un element en Z_n . **Exemple:** si $n = 6$, no existeix l'invers de 2, ja que no hi ha cap valor x que $2 \cdot x = 1 \pmod 6$.

Si n és un nombre primer, tots els elements de Z_p menys el 0 tenen inversa. **Exemple:** si $n = 5$, l'invers d'1 és 1, l'invers de 2 és 3, l'invers de 3 és 2 i l'invers de 4 és 4.

- Existència del invers per primalitat: Si $\text{mcd}(a,n) = 1$, el resultat de $a \cdot i \pmod n$ (on i són els restos de n) seran valors diferents dintre del cos n .
- Inexistència de l'invers (no primalitat): Si $\text{mcd}(a,n)$ no és 1, no existeix invers.

En la suma sempre existirà l'invers per qualsevol número en qualsevol cos, i el seu valor serà únic. En la multiplicació, si el número i el mòdul són primers entre sí, sempre en tindrà. **Exemple:** si $n = 4$, el valor 2 no tindrà invers multiplicatiu, mentre que el 3 sí.

CRR (Conjunt reduït de restos)

És el subconjunt de restos primers amb el cos n . Si n és primer, tots els restos seran primers amb ell. El zero no és una solució. **Exemple:** $\text{CRR}(8) = \{1,3,5,7\}$

4. FUNCIÓ D'EULER

La funció d'Euler $\phi(n)$ ens dirà el nombre d'elements del CRR.

- Si n és un nombre primer

$$\phi(n) = n - 1$$

El resultat serà CCD menys el 0. **Exemple:** $\text{CRR}(7) = \{1,2,3,4,5,6\}$, per tant $\phi(7) = 6$

- Si n es representa com $n = p^k$, on p és primer i k un enter

$$\phi(n) = p^{k-1}(p - 1)$$

Exemple: $\text{CRR}(16) = \{1,3,5,7,9,11,13,15\}$, per tant $\phi(16) = 8$

- Si n és $n = p \cdot q$, on p i q són primers

$$\phi(n) = (p - 1)(q - 1)$$

Exemple: $\text{CRR}(15) = \{1,2,4,7,8,11,13,14\}$, per tant $\phi(15) = 8$

- Si n és un nombre qualsevol (forma genèrica)

$$\phi(n) = \prod_{i=1}^t p_i^{e_i-1}(p_i - 1)$$

Exemple: $\text{CRR}(20) = \{1,3,7,9,11,13,17,19\}$, per tant $\phi(20) = 8$

$$\phi(20) = \phi(2^2 \cdot 5) = 2^{2-1}(2 - 1) \cdot 5^{1-1}(5 - 1) = 2 \cdot 1 \cdot 1 \cdot 4 = 8$$

Teorema d'Euler

Ens permet calcular l'invers d'un nombre. Si $\text{mcd}(a,n) = 1$, sabem que $a^{\phi(n)} \pmod n = 1$. Si igualem les dues funcions, tenim que $x = a^{\phi(n)-1} \pmod n$, on x és l'invers d' a en el cos n .

Exemple: Invers de 4 en el cos 9, és a dir, $\text{inv}(4,9)$. Com que $\text{mcd}(4,9) = 1$, sabem que té invers. Calculem $\phi(9)$ i ens dona 6. Si utilitzem la formula del teorema d'Euler, tenim que $x = 4^{6-1} \pmod 9 = 7$. Amb això diem que l'invers de 4 en el cos 9 és 7. $\text{inv}(4,9) = 7$ i $\text{inv}(7,9) = 4$.

Algoritme estès d'Euclides

Si no coneixem el $\phi(n)$ o no volem utilitzar el teorema d'Euler, sempre podem trobar l'invers amb aquest algoritme, ja que és el mètode més ràpid i pràctic.

Exemple: Si volem trobar $\text{inv}(9,25)$, fem el següent:

$$\left. \begin{array}{l} 25 = 2 \cdot 9 + 7 \\ 9 = 1 \cdot 7 + 2 \\ 7 = 3 \cdot 2 + 1 \\ 2 = 2 \cdot 1 + 0 \end{array} \right\} \begin{array}{l} \text{Amb això confirmem que } \text{mcd}(9,25) = 1. \\ \text{De les 3 primeres files aïllem el residu:} \end{array} \left\{ \begin{array}{ll} 7 = 25 - 2 \cdot 9 & 2 = 9 - 1(25 - 2 \cdot 9) = 3 \cdot 9 - 1 \cdot 25 \\ 2 = 9 - 1 \cdot 7 & 1 = (25 - 2 \cdot 9) - 3(3 \cdot 9 - 1 \cdot 25) \\ 1 = 7 - 3 \cdot 2 & 1 = 4 \cdot 25 - 11 \cdot 9 \text{ mod } 25 \end{array} \right.$$

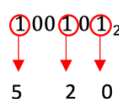
Amb aquests càlculs, tenim que $\text{inv}(9,25) = -11 \rightarrow -11 + 25 = 14$. Per tant, $\text{inv}(9,25) = 14$.

5. EXPONENCIACIÓ RÀPIDA

Ens serveix per quan tenim càlculs molt costosos. Es té $A^B \bmod n$, on es representa l'exponent B en binari. Es calculen els productes A^{2^j} amb $j = 0$ fins $n-1$, sent n el nombre de bits que representen el valor binari de B. Només es tenen en compte els productes en els que la posició j del valor B apareix un 1.

Exemple: Volem calcular $x = 12^{37} \bmod 221 = 207$. 12^{37} és un número de 40 dígit. Primer de tot passem el 37 a binari:

$B = 37_{10} = 100101_2$, i ens quedem només amb les j on tenim un 1.

Ara aplicarem l'operació $A^{2^j} \bmod 221$ per les $j = 5, 2, 0$, on A és 12.

$$12^{2^0} \bmod 221 = 12$$

$$12^{2^2} \bmod 221 = 183$$

$$12^{2^5} \bmod 221 = 1$$

I per obtenir el valor de x, multipliquem els valors resultants i fem mòdul 221.

$$x = 12 \cdot 183 \cdot 1 \bmod 221 = 207$$

6. NOMBRES PRIMERS

Pel teorema dels nombres primers, es té que la probabilitat de trobar nombres primers a mesura que aquests es van fent més grans és menor.

Test de primalitat de Fermat

Sigui p un nombre primer, aleshores $a^{p-1} \bmod p = 1$ per qualsevol valor tal que $1 \leq a < p$. Probabilitat de que el número sigui primer amb aquest teorema: $1 - 0.5^k$, on k és el nombre de valors aleatoris que agafes.

Test de primalitat de Miller-Rabin

És un test que combina la condició del teorema petit de Fermat amb la particularitat dels residus quadràtics en aritmètica popular.